

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๖

วันที่ ๑๗ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่ และตั้งแต่เมื่อใด

ความเห็น

มาตรการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้เป็นรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจที่รัฐมนตรีมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นบทบัญญัติครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐๙ เพื่อเป็นหลักประกันในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรีให้เป็นไปโดยสุจริตและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้ การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญใช้ระบบไต่สวน (Inquisitorial System) ตามหลักสิทธิการดำเนินคดีที่เป็นธรรม

หลักสิทธิการดำเนินคดีที่เป็นธรรม (Rights to Fair Trial Principle) เป็นหัวใจสำคัญและเป็นหลักการพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความยุติธรรมซึ่งเป็นกลไกหรือแนวทางปฏิบัติของศาลในการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม โดยเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับของประเทศต่าง ๆ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘ (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๑๐ ที่กำหนดให้ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคและเต็มทีในอันที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมและเปิดเผยจากศาลที่อิสระและเที่ยงธรรม และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ (International

Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๙ ที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของกระบวนการยุติธรรมของประเทศสมาชิกให้ปฏิบัติตาม ทั้งนี้ เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๗๐ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่ไว้วางใจ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐
- (๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗
- (๖) มีพระบรมราชโองการให้พ้นจากความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๗๑

นอกจากเหตุที่ทำให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามวรรคหนึ่งแล้ว ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ด้วย

ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย

มาตรา ๑๘๗ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทหรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีตามวรรคหนึ่งต่อไป ให้แจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้โอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้ยื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคสองไม่ว่าในทางใด ๆ มิได้

มาตรานี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของ บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย

๒. พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในห้างหุ้นส่วนจำกัด รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดได้ไม่เกินร้อยละห้า ของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(๒) ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด รัฐมนตรีเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละห้าของ จำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยคดีด้วยความเป็นธรรม แก่คู่กรณีทั้งผู้ร้องและผู้ถูกร้อง และเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติ ศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ด้านกระบวนการ ได้ปฏิบัติตามหลักสิทธิการดำเนินคดีที่เป็นธรรมอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ประกอบด้วย การให้คู่กรณีได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา การพิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ผู้ถูกร้อง หยุดปฏิบัติหน้าที่ การแสวงหาข้อเท็จจริงจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ธนาคารทหารไทยธนชาติ จำกัด (มหาชน) บริษัท หลักทรัพย์ จัดการกองทุนอิสต์สปริง (ประเทศไทย) จำกัด การออกนั่งพิจารณาเพื่อไต่สวนพยานบุคคลและ การทำคำแถลงการณ์ปิดคดีรวมระยะเวลาตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องพิจารณาวินิจฉัย คือ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จนถึงวันแถลงด้วยวาจา ประชุมปรึกษาหารือ และลงมติ วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นระยะเวลา ๑๐ เดือน ๑๔ วัน และเห็นว่าคำร้องของผู้ร้องครบองค์ประกอบความผิดตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘๗ ประกอบพระราชบัญญัติการ จัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ (๑)

(๒) ด้านข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นข้อยุติ โดยมีเหตุผลสำคัญที่สนับสนุนการพิจารณาวินิจฉัยคดี ในความสัมพันธ์ระหว่างนายศักดิ์สยาม ชิดชอบ นายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ จำนวน ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนแรก ความสัมพันธ์เส้นทางการเงิน กล่าวคือ จากการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจง และเอกสารของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การไต่สวนพยานและคำแถลงการณ์ปิดคดี ฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ มีฐานะเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดและมีฐานะเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และผู้ถูกร้องเป็นเพื่อนสนิทสนมรู้จักกันมากับนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยต่อมานายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เข้าเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความผิดและหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น สำหรับความสัมพันธ์เส้นทางการเงิน พบว่านายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ได้โอนเงินชำระค่าเงินลงทุนให้แก่ผู้ถูกร้องจากบัญชีธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เลขที่บัญชี ๒๒๓-๒-๕๘๘๔๗-๘ ไปยังบัญชีธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ เลขที่บัญชี ๔๐๑-๖-๐๑๔๓๒-๖ รวม ๓ งวด ได้แก่ งวดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ซึ่งมีแหล่งที่มาของเงินจากการขายกองทุน TMB-T-ES-IPlus (เดิมชื่อ T-IncomePlus) ของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๘,๔๐๒,๗๐๐.๐๐ บาท งวดที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ซึ่งมีแหล่งที่มาของเงินจากการขายกองทุน TMB-T-ES-IPlus ของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๑๔,๓๘๘.๓๖ บาท และจากการขายกองทุน TMB-T-ES-DPlus (เดิมชื่อ T-DPlus) ของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๑๕,๐๐๘,๙๓๔.๙๕ บาท และ งวดที่ ๓ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๑ จำนวน ๔๙,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ซึ่งมีแหล่งที่มาของเงินจากการขายกองทุน TMB-T-ES-IPlus ของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ จำนวน ๔๖,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๑๙,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่มาของเงินที่นายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ นำมาชำระค่าเงินลงทุนให้แก่ผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากรณีกองทุน TMB-T-ES-IPlus ซึ่งนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ขายออก เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๘,๔๐๒,๗๐๐.๐๐ บาท เพื่อนำมาชำระค่าเงินลงทุนในงวดที่ ๑ กองทุนรายการดังกล่าวมีแหล่งที่มาของเงินส่วนหนึ่งมาจากการสับเปลี่ยนกองทุน TMB-T-ES-DPlus เข้ามาจำนวน ๒๑,๐๘๐,๕๗๙.๙๗ บาท และมาจากการซื้อกองทุนเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๒๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ส่วนกรณีกองทุน TMB-T-ES-IPlus และ TMB-T-ES-DPlus ซึ่งนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ขายออกเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๒๐,๐๑๔,๓๘๘.๓๖ บาท

และ ๑๕,๐๐๘,๙๓๔.๙๕ บาท ตามลำดับ เพื่อนำมาชำระค่าเงินลงทุนในงวดที่ ๒ กองทุนทั้งสอง รายการดังกล่าวมีแหล่งที่มาของเงินส่วนหนึ่งมาจากการซื้อกองทุนเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ แบ่งเป็นกองทุน TMB-T-ES-IPlus จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และกองทุน TMB-T-ES-DPlus จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และกรณีกองทุน TMB-T-ES-IPlus ซึ่งนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ขายออกเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ จำนวน ๔๖,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เพื่อนำมาชำระค่าเงินลงทุน ในงวดที่ ๓ กองทุนรายการดังกล่าวมีแหล่งที่มาของเงินส่วนหนึ่งมาจากการซื้อกองทุนเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๖,๗๐๒,๖๘๐.๐๑ บาท

สำหรับเส้นทางการเงินโดยการโอนเงินฝากจากนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ให้แก่ผู้ถูกร้อง ทั้ง ๓ งวดดังกล่าว มีข้อเท็จจริง ดังนี้

(๑) งวดที่ ๑ เงินฝาก จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เป็นการซื้อกองทุน TMB-T-ES-IPlus เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๒๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เป็นการซื้อด้วยเงินสด

(๒) งวดที่ ๒ เงินฝาก จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เป็นการซื้อกองทุน TMB-T-ES-IPlus และ TMB-T-ES-DPlus เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท มาจาก บัญชีธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เลขที่บัญชี ๒๒๓-๒-๕๘๘๔๗-๘ ในวันเดียวกันคือ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เงินจำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาทนี้เป็นเงินที่นายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ได้รับโอนมาจากบัญชีของบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และ ในวันเดียวกันคือวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด ได้รับโอนมาจาก บัญชีของผู้ถูกร้อง ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) เลขที่บัญชี ๔๐๑-๖-๐๑๔๓๒-๖ จำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยผู้ถูกร้องอ้างว่าเป็นการชำระเงินกู้ยืมที่ผู้ถูกร้องเคยกู้ยืมบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด แต่จากการตรวจสอบสำเนารายการเคลื่อนไหวบัญชีธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ของบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด เลขที่บัญชี ๔๐๑-๒-๐๒๘๐๙-๘ ไม่ปรากฏว่ามีเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โอนออกจากบัญชีและตลอดทั้งปี พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญชีดังกล่าวมีเงินในบัญชีไม่ถึง ๔๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท แต่อย่างไรก็ดี กรณีจึงเป็นลักษณะ ทำนองเดียวกันกับข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

(ก) งวดที่ ๓ เงินฝาก จำนวน ๔๙,๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เป็นการซื้อกองทุน TMB-T-ES-IPlus เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๕๖,๗๐๒,๖๘๐.๐๑ บาท ได้รับโอนมาจากบัญชีของผู้ถูกร้อง ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) จากบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น โดยผู้ถูกร้อง จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และจากบัญชีบริษัท คีลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด โดยผู้ถูกร้อง จำนวน ๓๖,๗๐๒,๖๘๐.๐๑ บาท

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์เส้นทางการเงินแล้ว แสดงให้เห็นว่า จุดเริ่มต้นของการโอนเงินมาจากบัญชีธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) ของผู้ถูกร้อง เลขที่บัญชี ๔๐๑-๖-๐๑๔๓๒-๖ ผ่านบัญชีห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น บัญชีบริษัท คีลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด บัญชีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ และโอนเงินฝากกลับบัญชีของผู้ถูกร้องในที่สุด

ส่วนที่สอง ระยะเวลาดำเนินธุรกรรม กล่าวคือ ช่วงระยะเวลาโอนเงินฝากซื้อกองทุน ขายคืนกองทุนและโอนเงินฝากกลับบัญชีของผู้ถูกร้องมีช่วงระยะเวลาที่สัมพันธ์กันและใกล้เคียงกันมากผิดปกติของการซื้อกองทุนและขายคืนกองทุน ดังนี้

(๑) งวดที่ ๑ ซื้อกองทุน TMB-T-ES-IPlus วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๑๐ น. และขายคืนกองทุน TMB-T-ES-IPlus วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ น. ต่อมาโอนเงินฝากเข้าบัญชีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๘.๒๕ น. และโอนเงินฝากกลับบัญชีของผู้ถูกร้องในวันเดียวกันคือวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๒.๐๑ น.

(๒) งวดที่ ๒ โอนเงินออกของบัญชีผู้ถูกร้องในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๖ น. เข้าบัญชีบริษัท คีลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด และวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๔๒ น. โอนเงินออกจากบริษัท คีลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด เข้าบัญชีของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ในวันเดียวกันเวลา ๑๕.๔๔ น. ต่อมาวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ โอนเงินออกจากบัญชีของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ซื้อกองทุน TMB-T-ES-DPlus และ TMB-T-ES-IPlus ในวันเดียวกันเวลา ๑๐.๑๗ น. ต่อมาวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ ขายคืนกองทุน TMB-T-ES-DPlus เวลา ๑๐.๓๘ น. และขายคืนกองทุน TMB-T-ES-IPlus เวลา ๑๐.๔๑ น. และต่อมาวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ โอนเงินฝากเข้าบัญชีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เวลา ๐๘.๒๐ น. และโอนเงินฝากกลับบัญชีของผู้ถูกร้อง ในวันเดียวกันคือวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๒๖ น.

(๓) งวดที่ ๓ ซื้อกองทุน TMB-T-ES-IPlus วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๔.๐๕ น. และขายคืนกองทุน TMB-T-ES-IPlus วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๕๗ น. ต่อมาวันที่ ๕

มกราคม ๒๕๖๑ โอนเงินฝากเข้าบัญชีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เวลา ๐๘.๐๕ น. และโอนเงินฝากกลับบัญชีของผู้ถูกร้องในวันเดียวกัน เวลา ๑๑.๐๕ น.

ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ตามระยะเวลาดำเนินธุรกรรมแล้ว แสดงให้เห็นว่ามีเจตนาโยกย้ายเงินโดยผ่านกลไกของธุรกิจของผู้ถูกร้องเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ส่วนสุดท้าย การดำเนินธุรกิจอันเนื่องมาจากการขาดสภาพคล่อง กล่าวคือ บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด ขาดสภาพคล่องอันเนื่องมาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในบริษัทในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ จึงนำเงินมาสำรองจ่ายให้บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด จำนวน ๒ งวด จำนวนเงิน ๓๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท และ ๓๖,๗๐๒,๖๘๐.๐๑ บาท และหักหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยมีลักษณะเป็นการรวมยอดเงินสำรองจ่ายและเงินกู้ยืมเงินสดหมุนเวียน รวมถึงฐานะการเงินของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ และลักษณะการกู้ยืมเงินมีข้อพิรุธหลายประการ เช่น

(๑) กรณีความเสียหายของบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด อันเกิดขึ้นจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ตามข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกร้อง โดยมีการฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดบุรีรัมย์ แต่ปรากฏว่าในคำขอท้ายฟ้องดังกล่าวปรากฏค่าเสียหายประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เท่านั้น

(๒) กรณีบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด แม้สภาพคล่องของบริษัทไม่ดีเท่าที่ควร แต่มีการจัดซื้อเครื่องบินส่วนบุคคล CIRRUS SR 22T ราคา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

(๓) กรณีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ สำรองจ่ายเงินให้บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด เพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดสภาพคล่องของบริษัท อันเนื่องมาจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่และยังสำรองจ่ายให้หักหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น อีกด้วยเหตุผลทำนองเดียวกัน สำหรับฐานะการเงินของนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ได้ทำประกันสังคม แม้นายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ให้ถ้อยคำว่ายากได้แค่หลักประกันสังคมเท่านั้น โดยไม่ยอมใช้ประกันสังคมแต่อย่างใด แต่ข้อเท็จจริงเคยใช้สิทธิประกันสังคมเพื่อรักษาอาการปวดฟันที่โรงพยาบาลของรัฐ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยอ้างว่ามีเงินก็ไม่สามารถรักษาอาการปวดฟันได้ที่โรงพยาบาลของตนเอง

(๔) กรณีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ ให้ถ้อยคำว่ายากได้แค่ การสำรองจ่ายเงินให้บริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด มีทั้งทำสัญญาและไม่ทำสัญญา ทั้ง ๆ ที่การสำรองจ่ายเงินดังกล่าวเป็นจำนวนหลายสิบล้านบาท ในการนี้ พนักงานบัญชีของบริษัท ศิลาชัย บุรีรัมย์ (๑๙๙๑) จำกัด ให้ถ้อยคำว่ายากได้แค่ โดยหลักทั่วไปการทำบัญชีของการกู้ยืมเงินต้องทำสัญญาเป็นหลักฐาน

ดังนั้น ด้วยข้อพิรุธที่น่าสงสัยหลายประการดังกล่าวประกอบกับพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี จึงพึงได้ว่าการโอนเงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุรีเจริญคอนสตรัคชั่น ระหว่างผู้ถูกร้องกับนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ จำนวน ๑๑๙,๔๙๙,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ เก้าสิบเก้าของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วน เป็นเพียงการแสดงเจตนาหลง เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วน จำกัดดังกล่าวยังคงเป็นของผู้ถูกร้องโดยมีนายศุภวัฒน์ เกษมสุทธิ เป็นผู้ครอบครองหรือดูแล แทนผู้ถูกร้องมาโดยตลอดจนถึงวันที่ผู้ถูกร้องได้รับโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงคมนาคม เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการคงไว้ ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ คือ พระราชบัญญัติการจัดการ หุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมาตรา ๔ (๑) ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีต้องไม่เป็น หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบได้ไม่เกินร้อยละห้า ของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้ถูกร้องจึงกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ ประกอบพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ (๑) ดังนั้น ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗

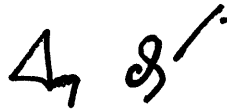
ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า เมื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง เฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗ แล้ว ความเป็น รัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติว่า “ความเป็น รัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ ... (๕) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗” วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุด ของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๔) หรือ (๕) หรือวรรคสอง โดยอนุโลม ... ” และมาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณี ตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญ จะมีคำวินิจฉัย ... ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจาก ตำแหน่ง” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของ

รัฐมนตรีที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องสั่งให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น ดังนั้น ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง นับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง คือ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ